

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1. LF UK

Oponentský posudek

Název: Problematika zvládnání neklidu a agrese u pacientů
Autor práce: Bc. Jiřina Hauznerová
Vedoucí práce: doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph. D
Oponent: PhDr. Alena Mellanová, CSc.

Volba tématu:

Zvolené téma je vysoce aktuální, rozpracovává současně diskutovaný problém.

V posledních desetiletích se v rovině teoretické i praktické medicíny nahromadila řada problémů, které mají etický charakter.

V uplynulých 15 letech dochází k zásadním změnám v profesionálním chování pracovníků, působících ve zdravotnických a sociálních službách. Jedním z důvodů pro zmíněnou změnu je vyhlášení práv pacientů v roce 1992 a práv duševně nemocných a závislých osob. Respektování práv klientů se ale mnohdy dostává do rozporu se zaběhnutou praxí a chápáním role nemocného.

Jedním z právních a etických problémů je i imobilizace osob se změněným vnímáním a chováním vůči sobě i ostatním. Řada odborníků ale i laiků diskutuje o přiměřenosti různých omezujících prostředků. Zdůrazňují práva pacientů, odmítají omezující prostředky. Přitom často nemají základní objektivní informace o příčinách a způsobech zvládnání neklidných a agresivních pacientů.

Proto každý nový poznatek z této oblasti je přínosný.

Cíl práce:

Hlavním cílem práce bylo pokusit se zjistit, jak profesionálové v praktické rovině zvládají zmateného a agresivního klienta na různých typech pracovišť.

Následně byly formulovány i dílčí cíle: stanovit problémy teoretické i praktické, které souvisejí s kontaktem s agresivním pacientem, zjistit, jaké omezující prostředky jsou nebo mohou

být použity a nakonec zmapovat vývoj názorů na přístup k agresivnímu nemocnému v posledních 15 letech.

Teoretická část:

Je rozdělena do 5 podkapitol, které jsou věnovány historii zvládnutí neklidného pacienta v různých obdobích, na problematiku neklidu, agrese a zmatenosti v teoretické rovině a konečně i prostředkům, které lze v této lékařsky i sestersky složité situaci využít.

Empirická část:

- **Užití metody výzkumného šetření**

Autorka k získání potřebných informací zvolila metodu kvalitativní analýzy, která je v oblasti ošetrovatelství v našich podmínkách používána spíše výjimečně. Proto v popisu metodiky věnuje náležitou pozornost předvýzkumu a vytvoření původního a upraveného protokolu. Nejprve zaznamenávala vybrané údaje ve sledovaných oblastech, aby následně prováděla jejich sekundární a terciární analýzu. Všechny 217 protokolů je uvedeno v přílohové části diplomové práce.

Při sekundární analýze použila i prvky kvantitativního výzkumu.

- **Charakteristika zkoumaného vzorku**

Základní výzkumnou taktikou byl rozbor článků (N=217) v různých odborných časopisech, které byly v letech 1990 – 2005 zaměřeny na neklid a agresi a jejich zvládnutí. Byly vybrány publikace z 37 odborných časopisů, vycházejících v České republice. Jejich přehled je uveden na str. 37-40.

- **Výstupy, výsledky, jejich přínos**

Diplomová práce mapuje prostřednictvím analyzovaných článků:

- postupný vývoj názorů na omezovací prostředky v péči o neklidného a agresivního pacienta během uplynulých 15 let a konstatuje nárůst pozornosti této problematice,
- provádí rozbor článků podle pracoviště a postavení autora, úpravy prostředí, přípravy personálu, rizikových faktorů chování, psychologického přístupu, farmakoterapie, fyzického zásahu, použití mechanických omezovacích prostředků, ošetrovatelské péče a právních aspektů; dílčích výsledků jsou stovky a nelze je v rámci posudku konstatovat.

- uvádí metody, které se v současnosti nejčastěji používají ke zklidnění pacienta v rámci ošetrovatelské péče a vypracovává zásady, které musí být dodržovány při zvládnání neklidu a agrese.

Výsledky jsou cenným přínosem k současně probíhající diskusi o oprávněnosti omezovacích prostředků a jejich typům.

Literatura a práce s literaturou

Seznam prostudované literatury uvádí 51 monografií a časopiseckých prací. Uvedeny jsou i originální zahraniční publikace.

Samostatnou část tvoří seznam analyzovaných článků (N=217).

Publikace jsou správně citovány podle platné citační normy.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost

Předložená práce má 174 stran textu, je doplněna 6 velmi podrobnými tabulkami, 5 barevnými grafy a 15 přílohami na 241 stranách. Přílohou šestnáctou je CD-ROM.

Práce i přes svůj rozsah je přehledně uspořádána, čtenář je schopen se po několika prolistováních dobře zorientovat v jednotlivých částech.

Tabulky se stovkami hodnot jsou náročné na pozornost.

Při hodnocení jazykové úrovně práce musím konstatovat, že autorka má problém s interpunkcí v souvětích a před případnou publikací by byla žádoucí jazyková korektura.

Přílohy:

Jejich kvalita i počet je zcela výjimečný. Oceňuji, že mohou být použity jako metodický materiál při seznamování studentů s kvalitativním výzkumem.

Domnívám se ale, že napříště není možné odevzdávat práce tohoto rozsahu. Jako přijatelné se mi jeví uvedení kompletních protokolů na přiloženém CD-ROM. Ve vlastní práci pak bude jenom odkaz na přílohy na nosiči.

Celkové hodnocení práce:

Práce je excelentní ukázkou kvalitativního přístupu ke zvolenému tématu, zohledňuje všechny aspekty zadání v komplexním pojetí a širokých souvislostech. Svědčí o vynikajícím teoretickém zázemí, odpovídajícím výběru metody pro zkoumání dané problematiky.

Výsledky jsou prakticky použitelné a podnětné pro další studie s podobným zaměřením.

Autorka prokázala, že dovede pracovat s odbornou literaturou, shromáždit a zpracovat potřebná fakta a výsledky odpovídajícím způsobem zinterpretovat.

Oceňuji neobvykle časově náročnou realizaci předložené práce.

Z formálního i obsahového hlediska odpovídá předložená práce sledovaným cílům, žádných závažnějších chyb nebo nepřesností se diplomantka nedopustila.

Doporučuji proto, aby se předložená práce stala předmětem obhajoby.

Otázky k obhajobě:

Které omezující prostředky a pomůcky jsou nejčastěji používané v klinické praxi v posledních pěti letech?

Návrh klasifikace:

g/bauri

Podpis oponenta:

J. Konec, Mulla

V Praze dne 28. května 2007